

SL(5)780 – Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Ffioedd Ymwelwyr Tramor) (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2021

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Ffioedd Ymwelwyr Tramor) 1989 (y Prif Reoliadau). Mae diwygiadau i'r Prif Reoliadau yn ofynnol er mwyn sicrhau y gellir parhau i weithredu'r gyfraith.

Mae'r Prif Reoliadau yn caniatáu i Fyrddau Iechyd Lleol yng Nghymru adennill ffioedd gan ymwelwyr tramor nad ydynt yn preswyl fel arfer yn y DU ar gyfer categorïau penodol o ofal iechyd a ddarperir iddynt yng Nghymru, oni bai bod yr ymwelydd tramor, neu'r gwasanaeth y mae'n ei gael, yn dod o fewn esemptiad.

Mae'r Rheoliadau hyn yn eithrio unrhyw ymwelydd tramor sydd â hawl i ddarpariaeth gwasanaethau iechyd yn ddi-dâl yn rhinwedd hawl sy'n deillio o ddarpariaethau Protocol Cyd-drefnu Nawdd Cymdeithasol Cytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU o ganlyniad i ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn sicrhau bod ymwelwyr o Iwerddon a Norwy yn parhau i fod wedi'u heithrio rhag talu am ofal penodol y GIG yn dilyn trefniadau gofal iechyd ddwyochrog newydd/diwygiedig rhwng y gwledydd hynny a'r DU.

Gweithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau hyn gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd.

Gall y Senedd ddirymu'r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gosodwyd gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y 2 bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae'r Rheoliadau hyn yn ychwanegu Iwerddon a Norwy at Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau er mwyn adlewyrchu'r trefniadau gofal iechyd ddwyochrog y cytunwyd arnynt gan y DU a nodir mewn Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ag Iwerddon a chytundeb â Norwy yn y drefn honno. Daeth y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng y DU ac Iwerddon a'r cytundeb rhwng y DU a Norwy i rym am 11:00pm ar 31 Rhagfyr 2020.

Gan i'r trefniadau hyn ddechrau dros 2 fis yn ôl, gofynnir i'r Llywodraeth egluro pam mae oedi cyn gwneud y Rheoliadau hyn. Gofynnir i'r Llywodraeth hefyd a yw'r oedi wrth wneud y Rheoliadau hyn wedi cael effaith andwyol ar unrhyw ymwelwyr o Iwerddon neu Norwy.

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Cafodd y Prif Reoliadau eu diwygio gan Reoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Ffioedd Ymwelwyr Tramor) (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2020 (Rheoliadau 2020). Ystyriodd y Pwyllgor Reoliadau 2020, a chododd dau bwynt craffu: technegol a dau bwynt craffu: rhinweddau yn ei adroddiad ar Reoliadau 2020. Nododd y Llywodraeth y pwynt craffu: technegol cyntaf. Nododd ymatebion y Llywodraeth i'r ail bwynt craffu: technegol a'r ail bwynt craffu: rhinweddau y byddai'r Llywodraeth yn "*cywiro hyn cyn gynted â phosibl*".

Nodir yn benodol bod y pwynt technegol y cytunodd y Llywodraeth i'w gywiro yn ymwneud â diwygio Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau mewn perthynas â gwledydd sy'n aelodau o Gymdeithas Masnach Rydd Ewrop (EFTA). Roedd adroddiad y Pwyllgor yn datgan:

"Nid yw'n glir pam mae Liechtenstein yn cael ei mewnosod yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau a Gwlad yr Iâ yn cael ei hepgor."

Mae'r diffyg eglurder hwn yn parhau o ran mewnosod Norwy yn yr Atodlen, ynghyd â Liechtenstein, tra bod Gwlad yr Iâ yn dal i gael ei hepgor.

Gofynnir i Lywodraeth Cymru egluro:

- (a) pam na ddefnyddiwyd y Rheoliadau hyn fel cyfle i gywiro materion a nodwyd gan y Pwyllgor, ac a nododd Llywodraeth Cymru ac a ymrwymodd, mewn dau achos, i gywiro "*cyn gynted â phosibl*"; a
- (b) pam mae Liechtenstein a Norwy wedi'u cynnwys yn Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau tra bod Gwlad yr Iâ yn parhau wedi'i hepgor.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Pwynt Craffu ar Rinweddau 1:

Ymateb:

Mae Llywodraeth Cymru yn nodi'r pwynt craffu.

Ni newidiodd rhwymedigaeth Cymru i weithredu gofynion y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gydag Iwerddon a chytundeb gofal iechyd cilyddol gyda Norwy yn y drefn honno yn sgil yr oedi cyn gwneud y newidiadau hyn yng nghyfraith Cymru gan eu bod yn gosod rhwymedigaeth ar y DU gyfan.

Barnodd swyddogion hefyd y byddai symudiad pobl o Iwerddon a Norwy yn isel yn sgil cau ffiniau gwledydd ac argymhellion gan lywodraethau dros y misoedd diwethaf i beidio â theithio mewn ymateb i ymchwydd pellach mewn achosion o Covid. O ystyried hyn, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol torri'r rheol 21 o ddiwrnodau ar gyfer y rheoliadau diwygio.

Mae swyddogion wedi cael ar ddeall gan Fyrddau Iechyd Lleol nad yw cyflwyno'r Rheoliadau hyn yn hwyrach yng Nghymru o'i chymharu â Lloegr wedi effeithio ar unrhyw ddinasyddion o Iwerddon na Norwy.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 2:

Ymateb:

Mae Llywodraeth Cymru yn nodi'r pwynt craffu.

Dylai swyddogion fod wedi defnyddio'r rheoliadau diwygio hyn fel cyfle i gywiro materion a oedd wedi eu codi'n flaenorol gan y Pwyllgor ac yr oedd swyddogion wedi eu nodi ac wedi ymrwymo i'w cywiro "*ar y cyfle cyntaf posibl*", mae hyn yn cynnwys dileu Liechtenstein a Sweden o Atodlen 2.

Roedd swyddogion wedi deall yn wreiddiol y byddai negodiadau rhwng Llywodraeth y DU a gwledydd Cymdeithas Masnach Rydd Ewrop ar gytundebau gofal iechyd cilyddol yn dod i ben ddechrau 2021 a'r bwriad oedd gwneud yr holl ddiwygiadau hyn gyda'i gilydd mewn ymdrech i leihau nifer yr Offerynnau Statudol a sicrhau gwell eglurder ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol. Fodd bynnag, daeth yn amlwg i'r swyddogion nad oedd y negodiadau hyn yn debygol o ddod i ben yn llawn cyn etholiadau'r Senedd, felly byddai peidio ag adlewyrchu darpariaethau Protocol Cyd-drefnu Nawdd Cymdeithasol Cytundeb Masnach a Chydweithredu y DU a'r cytundebau gydag Iwerddon a Norwy yn Rheoliadau Ffioedd Cymru wedi golygu y byddai'r gyfraith yng Nghymru yn anghywir tan ar ôl yr etholiadau. O ganlyniad, gwnaed y rheoliadau diwygio ar y cyfle cynharaf er mwyn sicrhau bod y cyfnod o 21 o ddiwrnodau wedi dod i ben cyn toriad y Pasg ond yn anffodus ni chofwyd gwneud y cywiriadau a nodwyd yn flaenorol gan y Pwyllgor a chollwyd cyfle i ddileu Liechtenstein a Sweden o Atodlen 2. Bydd y rhain i gyd yn cael eu cywiro yn y set nesaf o newidiadau i Rheoliadau Ffioedd Cymru. Disgwylir i'r newidiadau hynny gael eu gwneud pan fydd Llywodraeth y DU yn llofnodi cytundebau gofal iechyd cilyddol gyda gwledydd Cymdeithas Masnach Rydd Ewrop a phan fydd gofyn diwygio'r rhestr o wledydd yn Atodlen 2 i'r Rheoliadau Ffioedd.

Bydd Sweden yn cael ei dileu o Atodlen 2 gan fod Sweden wedi ei chwmpasu gan ddarpariaethau Protocol Cyd-drefnu Nawdd Cymdeithasol Cytundeb Masnach a Chydweithredu y DU ac felly nid oes angen ei rhestru ar wahân yn Atodlen 2.

Mae'n gywir na ddylid cynnwys Liechtenstein na Gwlad yr Iâ yn Atodlen 2 hyd nes y bydd Llywodraeth y DU yn rhoi unrhyw gytundebau gofal iechyd cilyddol newydd yn eu lle gyda'r gwledydd hynny.

Dylid rhestru Norwy yn Atodlen 2, fodd bynnag, gan fod Llywodraeth y DU wedi adfer hen gytundeb gofal iechyd cilyddol gyda'r wlad hon sy'n darparu ar gyfer triniaeth gyfyngedig sy'n angenrheidiol yn feddygol ar gyfer deiliaid pasbort y DU hyd nes y rhoddir unrhyw gytundeb gofal iechyd cilyddol newydd yn ei le.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn gydag ymateb y Llywodraeth yn ei gyfarfod ar 22 Mawrth 2021 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

